

Francesc Ferrer i Gironés*

Ens treuen l'oxigen, i diuen que no sabem respirar

La recent sentència contra el català en la Universitat de València demostra que magistrats i jutges són agents actius en la materialització dels pressupòsits teòrics dels interessos d'una opressió secular, la qual es mostren ben disposats a defensar.

Des de la promulgació de la Constitució de 1978, ha existit una situació molt curiosa, i és que la persecució sorneguera de la llengua catalana no ha vingut del poder legislatiu, sinó en determinats casos del poder executiu, i es pot dir que sempre del poder judicial. És a dir, que el perseguidor modern de la llengua catalana no han estat els polítics, sinó que ve de la mà dels magistrats i dels jutges.

Pel que fa a la llengua catalana, els magistrats i els jutges, amb les seves sentències, reelaboren les lleis, les interpreten, les apliquen, i les modelen al seu gust. La darrera prova d'aquesta política judicial és la sentència de la Sala Segona del Contenciós Administratiu de València contra els Estatuts de la Universitat, de data 11 de novembre passat.

I la paradoxa és total quan observem que les lleis fetes i promulgades per un col·lectiu que ha estat elegit per tot un poble poden ser alterades en la seva interpretació restrictiva per tres persones, que, malgrat gaudir de tots els respectes, no representen ningú.

Per la teoria coneguda sobre les llengües se sap que el poder polític sempre va lligat a una política lingüística, també coneixem que llengua i nació són conceptes indestriables, pels quals s'intenta construir les nacions unitàries a través d'una unitat de llengua. Aquestes teories no són abstractes, ni són etèries, cada dia les veiem exercides en la quotidianitat dels fets, i ens expressen la importància que té la llengua en la política d'un estat. El que no sabem era que els magistrats i els jutges fossin agents tan actius en la materialització dels pressupòsits teòrics, ni que estiguessin tan amatents a

defensar els interessos parcials d'una opressió secular.

La problemàtica lingüística que la sentència contempla té uns antecedents històrics que no podem oblidar, i que considerem que els jutges tampoc no havien d'ignorar, especialment quan parlen que el «valencià» és minoritari a la Universitat, i que no s'ha fet cap enquesta per conèixer el percentatge de valencianoparlants.

La primera vegada que al Congrés de Diputats es parlà de les llengües a la Universitat va ser en el 1932, quan Ortega y Gasset s'oposà al fet que l'ensenyament universitari es transferís a la Generalitat, per un fet invers al que sustenten els jutjadors actuals, i és que els castellanoparlants només eren una minoria. O sigui, es confirma que les raons i els arguments per anar en contra de la llengua catalana són canviants, però amb un sol objectiu, deixar-la sempre en un estat diglòssic. No importa la coherència, ni la sincronia, el que importa és el sotmetiment dels que hem perdut la nostra sobirania.

Amb racionalitat podem afirmar que qualsevol universitari coneix i domina la llengua «valenciana» si ha estat impartida obligatòria-

ment a l'EGB, i també al BUP; en conseqüència, parlar d'alumnes «que no alcancen a comprendre suficientement la misma» és un insult a la intel·ligència dels docents. I, jurídicament, tampoc no té sentit en l'actual Constitució, quan s'ha deixat aquella norma republicana del 1931, que deia: «... a nadie se podrá exigir el conocimiento, ni el uso de ninguna lengua regional».

Aquesta norma constitucional de 1931 no és a la Constitució de 1978, però fixem-nos que els jutges actuen com si hi fos. I aquesta norma no hi és, no perquè se n'haguessin oblidat, sinó perquè, de forma explícita, no s'hi volgué posar quan es discutí el text constitucional a la Comissió Constitucional del Senat, derrotant una esmena de Justino de Azcarate i de Guillermo Luca de Tena.

Tothom sap que, quan una llei no distingeix, no cal distingir. Aleshores, si no es prohibeix l'exigència del coneixement d'una llengua, vol dir que es pot exigir, quan hi ha condicions racionals i objectives. I exigir el coneixement de la llengua «valenciana» quan durant tot l'EGB, i igualment al BUP i al COU, el seu aprenentatge ha estat obligatori, vol dir que no és irracional, ni

subjectiu, el seu ús en la Universitat.

Tenim un altre fet per demostrar que el jutges no segueixen la política del poder legislatiu. Al novembre de 1979, el ministre d'Universitats i Investigació d'aleshores, Luis González Seara (UCD), va promoure el projecte de Llei Orgànica sobre Autonomia Universitària, en l'art. 8.2 de la qual va posar: «Los estudiantes tienen derecho a recibir enseñanza y a expresarse en la lengua oficial del Estado...».

Aquest projecte de llei no va prosperar, i conec els esforços de tots els parlamentaris catalans per fer-la naufragar. Però, en guanyar els socialistes, es va redactar una nova llei, anomenada ara «de Reforma Universitària», i us puc ben assegurar, perquè en sóc testimoni, que d'una forma absolutament conscient i volitiva els parlamentaris vam voler que en la vida universitària la llengua catalana no quedés en una situació diglòssica.

I doncs, ¿per què els magistrats i els jutges encara continuen en la seva política perseguidora, sense tenir en compte la voluntat reiteradament expressada, primer pels constituents, i després pels diputats i els senadors que varen legislar sobre la matèria?

Heus ací el gran drama del nostre poble. A través de les sentències judicials ens hem anat assabentant que els ciutadans que som originaris de les terres de parla catalana, i que som gairebé la quarta part de la població de l'estat, tenim tots els drets a usar la nostra llengua, a utilitzar-la davant qualsevol organisme, i en qualsevol situació.

Tenim el dret a ser atesos, a no sentir-nos discriminats, a fer valer la nostra llengua en tot moment, davant del rei, davant dels jutges, davant dels militars, davant de l'administració pública tota, davant de tothom.

¿Però què fem de tenir aquests drets si estan frenats pels interessos gremials d'uns funcionaris, o per la rutina glotofàgica de la superestructura lingüística?

I ens trobem que la nostra llengua, que, segons el preàmbul de la Constitu-

ció, i el seu articulat, és objecte d'especial respecte i protecció, no té ni protecció ni respecte per part de ningú i menys dels jutges, ni dels magistrats, que en definitiva també són una part de l'estat, i tenen obligació de materialitzar aquesta emparança constitucional.

Fixem-nos si és mentida aquesta protecció, i aquest respecte que ens garanteix la Constitució, que el mateix fiscal de l'Audiència va anar contra de la normalització de la llengua «valenciana». Els fiscals estan per tutelar els interessos generals, i per defensar tot allò que l'estat té l'obligació de protegir. La Fiscalia General de l'Estat dona ordres periòdicament als fiscals sobre temes que cal tutelar i que cal protegir. En conseqüència, si la Constitució mana «especial respecte i protecció» ¿per què els fiscals no s'apliquen a aquest manament?

Molts funcionaris, i no podem oblidar que els jutges i els magistrats són funcionaris, el que volen és tenir un mercat de treball sense problemes que puguin restringir la seva llengua dominant. Els interessos del poble, els drets dels ciutadans, no tenen prioritat, ni preeminència, el que importa és continuar en una lluita que fa més de 270 anys que dura, des que vàrem perdre la nostra sobirania política a la Batalla d'Almansa, el 1714.

Per aquesta raó, voldrien tancar un cercle des del poder judicial que és un cercle kafkià. De primer, no és obligació saber el «valencià», després, com que no és obligació, no cal ensenyar-lo, i com que no s'ensenyava, no cal exigir-lo a les convocatòries, ni als concursos. En conseqüència, els drets dels ciutadans queden en uns drets eixorcs i d'impossible compli-

ment, uns drets de paper mullat. Així, la superestructura político-administrativa continua dominant, i una de les seves vies de sotmetiment és precisament l'existència d'una llengua dominant.

Però heus ací que el poble no ha mort. La «demanda social», aquesta frase tan valenciana, l'hem d'exercir, perquè després de treure'ns l'oxigen no diguin que no sabem respirar. Les lleis actuals són un simple paper en la prestatgeria, si no sabem exigir, si no sabem reclamar, si no sabem lluitar pels nostres drets lingüístics. La nació i la llengua sempre van juntes, no volem quedar enterats sota el nacionalisme espanyolista que tant es pràctica sense expressar-ho. La nostra lluita no serà debades si sempre la fem a partir dels nostres drets individuals i col·lectius. □

* Senador per Girona

I TALLER-SEMINARI «LA REDACCIÓ D'INFORMATIUS A TELEVISIÓ»

Organitzat per la Direcció General de Mitjans de Comunicació Social de la Presidència de la Generalitat valenciana.

Dirigit per Felipe Mellizo.

Durada: Del 15 al 21 de desembre, matí i vesprada.

Professors: Josep Sanz, Cap d'Informatius de TV3 • Julio Sierra, Cap d'Internacional de TVE • Carles Rúbio, Cap de Realització del Serveis Informatius TVE • Pedro V. Garcia, Redactor en Cap Telediario-1 • Felipe Mellizo, periodista.

Pràctiques: Taller de Muntatge i Edició, Realització, Redacció.

Participants: Periodistes acreditats per les organitzacions professionals valencianes i realitzadors de vídeo.

Places: limitades, 20 per a periodistes i 5 per a realitzadors.

Sol·licituds: Hauran de ser lliurades abans de les 14 h. del dia 9 de desembre de 1986, al Registre General de la Presidència de la Generalitat, segons el model i fitxa que facilitarà la D.G.M.C.S. Si els interessats estiguesen treballant, hauran d'afegir-hi una autorització del Director del mitjà on treballa el sol·licitant, en el seu cas, amb la conformitat expressa que hi puga acudir la jornada completa.

Lloc: Escola Universitària del Professorat d'EGB, c/ Alcalde Reig, 8. 46006-València.

Nota: En acabar el curs, i una volta comprovats l'aprofitament i l'assistència, es lliurarà un certificat acreditatiu.

GENERALITAT VALENCIANA